№ 208 — 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 31 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten Augustus.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren, die thans in genoegzaam aantal waren opgekomen, zijn de algemeene discussien over de budgetten geopend geworden. Vooraf rees er nog eene woordenwisseling tusschen den rapporteur *Dumortier* en den heer *Lardinois*, over het te haastig drukken van het rapport, welke zoo hevig liep, dat beide leden tot de orde moesten geroepen worden. Door de heeren *Seron* en *de Brouckere* werden breedvoerige redevoeringen uitgesproken, waarin zij hunne grieven tegen het buiten- en binnenlandsch stelsel van het ministerie ontvouwden. De heer *Dumortier* vroeg den heer *Lebeau*, of hij, zoo als gebruikelijk was, te dezer gelegenheid der kamer niets aangaande 's lands gesteldheid had mede te deelen. De minister van justitie beantwoordde de vraag, met te doen opmerken, dat het in de tegenwoordige omstandigheden, op het oogenblik van het onderhandelen over eene der gewigtigste aangelegenheden te Londen, meer dan onvoorzigtig wezen zou, iets aangaande deze kwestie te zeggen; de kamer zou de betamelijkheid daarvan gevoelen. — Heden zal de kamer de discussie der bijzondere budgetten met dat van de publieke schuld aanvangen.

— Met de laatst te Antwerpen aangekomen Londensche stoomboot, heeft het gouvernement depeches ontvangen, naar men vermoedt, haar den uitslag van de conferentie van laatstleden zaturdag overbrengende.

— Volgens het dagblad der provincie Luik zijn de onderhandelingen over den doortogt van hollandsche troepen van en naar Maastricht ten einde geloopen en is eene overeenkomst gesloten, volgens welke er telkens twee honderd man van het Maastrichtsch garnizoen, gedurende veertien dagen, met wapenen en bagage, door Maseijk zullen trekken en te Thorn verblijf houden. — Te Weert was tusschen belgische en hollandsche officieren ook eene bijeenkomst over de grensscheiding geweest.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten Augustus.

Luidens eene ordonnantie in den *Moniteur* van heden, is de heer *de Rigny* met den 26sten van het interim van het departement van oorlog ontslagen en het beleid wederom aan den maarschalk *Soult* opgedragen.

— De Portugesche vorstin dona *Maria* heeft dezen morgen met haar gevolg Parijs werkelijk verlaten, om zich naar men zegt naar Havre te begeven. Naar het schijnt is evenwel tot haar vertrek naar Lissabon nog niet stellig besloten, immers voegt men er bij, dat zoo de tijdingen uit Portugal middelerwijl ongunstiger werden, de jonge vorstin zich voorhands naar het kasteel van Eu begeven zoude. Dezelve was bij haar vertrek uit Parijs niet van een franschen commissaris vergezeld, zoo als sommige bladen hadden willen verzekeren. In de bureaux van de ministerien wilde men heden in 't geheim elkander verzekeren, dat het gouvernement, over Londen en Madrid, vrij ongunstige berigten had bekomen, die eenige ongerustheid hadden verwekt; een der bladen verzekerde zelfs dat men door den telegraaf de tijding van de inneming van Lissabon had ontvangen, doch dit laatste wordt door het ministerieel blad tegengesproken. Het *Memorial Bordelais* heeft berigten uit Madrid, volgens welke er de onderhandelingen voor de erkenning van dona *Maria* steeds werden voortgezet. De gezondheids-toestand van den koning van Spanje was niet verergerd.

— De berigten uit Zwitserland loopen tot den 22sten. Zij houden, behalve het reeds bekende besluit van den Bazeler grooten raad, waarbij deze den landdag te Zurich erkent, een berigt uit Zurich, alwaar men tijding bekomen had, dat die van het landschap Bazel, in eene volksvergadering te Muttenz gehouden, besloten hadden bij adres aan de bondsvergadering te vragen, dat de bondstroepen binnen vier dagen het landschap Bazel mogten verlaten. Men scheen eene poging te hebben gedaan tot het ontwapenen van de Liestaler troepen en overige landbewoners, welke ronduit afgewezen was. De bondsvergadering zou met de zaak verlegen zitten, en misschien wel gezind zijn om aan de Liestalers toe te geven, maar vreezen dat zulks tot nieuwen tweespalt tusschen de landbewoners en de stad Bazelschen aanleiding zoude geven. — Te Neuchatel had men eene uitnoodiging aan den pruissischen gouverneur *von Phuel* gezonden, om binnen de stad terug te keeren, aangezien toch de leden van het korps diplomatique hunne bijeenkomsten hadden gestaakt.

— Voor eenige dagen ging de spraak reeds van onrustige bewegingen, die te Napels zouden voorgevallen zijn, doch door niets bewezen werden. Het dagblad *le Peuple souverain* van Marseille, welks berigten evenwel zeer eenzijdig zijn, tracht dit gerucht te versterken, door den toestand van gemelde hoofdstad en der omstreken als in een grooten staat van gisting af te schilderen.

— Uit Griekenland heeft men het berigt, dat koning *Otto* den luitenant-kolonel *de Schmalz*, een Beijer, tot oorlogsminister benoemd heeft.

— De fondsen waren heden (27 *Augustus*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 104,80; op tijd 104 85; de 3 pCt. kont. 76,55; op tijd 76,70; Nap. kont. 92; op tijd 92,20; Sp: perpet: kont. 68; op tijd 68 ¼; 5 pCt. kont. 42¾; op tijd 42⅞; Cortes niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten Augustus.

Men verneemt, dat bij eene missive van den minister van finantien, van den 12den Augustus, de gouverneurs der provincien zijn onderrigt geworden, dat de verklaringen vrij van zegel zullen zijn, welke door den burgemeester of secretaris der gemeenten moeten worden gesteld onder de opgaven, die door de belanghebbenden bij het bestuur der gemeente, waaronder de betrekkelijke goederen gelegen zijn, moeten worden ingediend, wegens de eigendoms-veranderingen, welke vaste goederen hebben ondergaan, en voor de dien ten gevolge vervaardigde uittreksels uit den legger. Die verklaringen des burgemeesters of secretaris zullen, gelijk bekend is, inhouden, dat bij de titels, in de opgave beschreven en aan hem vertoond, echt bevonden heeft. Deze vrijdom van zegel zal echter alleen worden toegekend, wanneer namelijk de bewuste verklaringen alleen en uitsluitend ten doel hebben, het uitstel van veranderingen in de leggers te handhaven.

Uit 's Hage wordt ons van gisteren gemeld:

» Het vertrek op gisteren van alle de zich in de residentie nog bevindende ministers naar het Loo, wordt algemeen als het gevolg gehouden van de uit Londen ontvangene depeches, die betrekking hadden, tot de op den 25sten aldaar gehoudene bijeenkomst der gevolmagtigden van de groote Mogendheden. De conferentie is, naar men verneemt, onbepaald uiteengegaan, en mitsdien kan men aannemen, dat hare werkzaamheden voorloopig gestaakt zijn. Sommigen verzekeren, dat er op het Loo een kabinetsraad zal worden gehouden, waarin over het thans aan te vangene zou worden geraadpleegd, en tevens zou worden overwogen, of men dezerzijds al dan niet eenig voorstel betrekkelijk Luxemburg aan de Duitsche Bondsvergadering zoude onderwerpen. Anderen spreken ook van een, den 14den, door de Duitsche Bondsvergadering omtrent de zaak van het groothertogdom opgemaakt protocol. Van de terugkomst van den baron *Verstolk* is echter niets met zekerheid bekend. Alleen moet er te Hellevoet eene stoomboot in gereedheid liggen, om onmiddellijk met depeches, in antwoord van de laatst ontvangene, naar Londen te kunnen vertrekken."

— Uit Tilburg wordt ons gemeld dat er heden (vrijdag den 30sten) groote manoeuvres op de Kempsche heide zullen worden verrigt door eenige batterijen rijdende artillerie. De batterijen zullen daarbij met losse patronen vuren. De vrijdag das schijnt de bepaalde dag te zijn voor de groote manoeuvres der reserve veld-artillerie, welke, naar wij vernemen, op de Helvoirtsche heide zullen plaats hebben.

— Nadat de feestviering van het Koninklijk-Nederlandsch Instituut op den 27sten dezer met een feestmaal en eene smaakvolle verlichting van het gebouw des instituuts besloten was, is den volgenden dag de algemeene jaarlijksche vergadering gehouden, en is, na de gewone werkzaamheden, als algemeene voorzitter voor het volgende jaar geproclameerd, de heer *A. J. Saportas*, van de vierde klasse, gaande alzoo de werkzaamheden van het algemeen secretariaat over op den heer *J. de Vos, Wmsz.*

— Eergisteren is te Amsterdam aangekomen de pruissische minister bij ons hof graaf *de Maltzan*, als ook de graaf *von Beust*, koninklijk pruissisch opperbergraad.

— De berigten, nopens de ongeregeldheden, welke, uit hoofde van louter plaatselijke belangen, in Goes zijn gepleegd, schijnen een weinig vergroot te zijn geweest. De ongeregeldheden hebben

zich bepaald tot het beschadigen van een enkel huis. Den volgenden dag [illegible] de rust en de goede orde weder hersteld, en men houdt het er voor, dat zij niet weder zoo zijn gestoord geworden, al ware het ook, dat er geene militairen waren binnengekomen. De voornaamste ingezetenen stellen er prijs op, dat er naar de oorzaken van deze beweging onderzoek worde gedaan, tot voorkoming van alle verkeerde oordeelvellingen.

— [illegible] van *Pruissen* is den 24sten dezer van zijne reis naar de Rijn-districten te Berlijn teruggekomen.

— Te Berlijn is den [illegible] dezer de verjaardag van den slag bij Gross-[illegible], door een sedert 1814 aldaar bestaand vrouwengenootschap gevierd. Negentig oude krijgslieden, die aan dien veldslag hadden deel genomen, werden, in de Dietgaarden feestig onthaald. Een tweede feestmaal zal op den 6den September worden gehouden, tot viering der voor twintig jaren op dien dag bij Dennewitz bevochtene zege.

— [illegible] Petersburger bladen geeft eene statistieke opgave betreffende de stad Odessa. Uit dezelve blijkt, dat die stad met hare voorsteden op dit oogenblik eene bevolking telt van 50,000 inwoners, behalve nog 10,000 vreemdelingen, welke elkander steeds afwisselen. Het aantal huizen en verdere gebouwen beloopt nagenoeg 5000. Schier alle klassen van inwoners leven te Odessa van den handel. In het vorig jaar zijn 592 buitenlandsche en even zoo vele russische schepen op de reede van Odessa ten anker gekomen. De bebouwing van den grond in den omtrek en de inrigtingen van de nijverheid zijn er in de laatste 20 jaren zeer vermenigvuldigd.

— Volgens eene circulaire door het huis *Baring en Comp.* te Londen rondgezonden, zijn op de voornaamste markten van Europa, tot op den 1sten julij van het vorig jaar en van het tegenwoordige, de volgende hoeveelheden koffij aangebragt:

	In 1833.		In 1832.	
Hamburg	15,500,000	℔	27,500,000	℔
Bremen	5,500,000	»	9,000,000	»
Amsterdam	9,500,000	»	9,000,000	»
Rotterdam	8,000,000	»	13,400,000	»
Antwerpen	10,000,000	»	10,800,000	»
[illegible]	8,500,000	»	9,700,000	»
Triëst	5,500,000	»	13,200,000	»
Engeland	18,400,000	»	19,500,000	»
Totaal	80,500,000	℔	112,100,000	℔

Hieruit blijkt, dat er in dit jaar 31 millioenen koffij minder dan in het vorige zijn aangebragt. Het *Journal d'Anvers*, waaruit wij dit overnemen, voegt er bij, dat het, luidens de berigten uit de koloniën, waarschijnlijk is, dat het verschil in den aanvoer, gedurende de [illegible] overige maanden van dit jaar, nog aanmerkelijker zou wezen; men moest alzoo binnen weinige maanden op eene verhooging van den koffijprijs moest bedacht zijn, daar ook de laatste oogst over 't algemeen slecht was uitgevallen.

Naar hetgeen de fransche dagbladen vermelden, zouden de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Engeland, betrekkelijk de erkenning van dona *Maria*, als koningin van Portugal, voornamelijk hebben geloopen over de voordeelen, welke die beide mogendheden elkander in Portugal zouden inwilligen, als VERGOEDING *voor de* KOSTEN *welke beiden aan de zaak van dona* MARIA hebben verlegd. Frankrijk zou daarbij de vernietiging van het traktaat van 1703, bij 't welk aan den Engelschen handel een uitsluitend regt werd toegekend, verlangen, om alzoo op denzelfden voet als Engeland in Portugal te staan. Uit de latere tijdingen daaromtrent ontvangen, zoude men moeten opmaken dat het Engelsche kabinet geneigd schijnt, om in deze eischen toe te geven, ja zelfs verder te willen gaan, door de kuiperijen van het fransche hof, voor eene huwelijks-verbindtenis met de portugesche prinses, te begunstigen.

Aan dezen voor het fransche ministerie zoo gewenschten zamenloop van omstandigheden wordt, het voorbarig *hosanna*-zingen van het ministeriel *Journal des Débats* toegeschreven, welk blad de portugesche zaken reeds als afgedaan beschouwende, niettegenstaande het portugesche volk zelve haar souvereine regten meer voor dom *Miguel* dan voor dom *Pedro* schijnt te willen doen gelden, [illegible] toon aankondigt, dat het belang van den algemeenen vrede (!!) *nog slechts* ééne *opoffering* vergt, die [illegible] van dom *Miguel* door de fransche en engelsche bajonetten [illegible] den reeds door de laatste alleen, voor goed te verdrijven. [illegible] zulk soort van opofferingen aan de patronen van het *Journal des Débats* niets kosten, integendeel, tot groote [illegible] voordeelen leiden, zoo zien wij niet, waar dat artikel van opofferingen eindigen zal, ingeval de overige Europesche mogendheden in deze door Frankrijk gevergde opoffering zoo gereedelijk toestemmen, als in de eerste: de scheuring van het koningrijk der Nederlanden. Het koningrijk der Nederlanden en Portugal zouden [illegible] opleveren; om dergelijke *kleine opofferingen*

van den koning van Spanje te eischen; van den keizer van Oostenrijk, betrekkelijk de Italiaansche staten; van den koning van Pruissen, betrekkelijk zijne Rijn-provinciën, enz. enz., alles in het belang van den *algemeenen vrede*. Wij hebben nu [illegible] van tegenwoordig de waarheid van het spreekwoord: *Il n'y a que le premier pas qui coute*, zien bevestigen, dan dat wij niet vreezen zouden, dat Frankrijk, door zijne [illegible] met Engeland aangemoedigd, het beginsel van *opofferingen*, zoo als dat door het fransche kabinet beschouwd wordt, voor goed in de plaats zou willen stellen, van het, in den aanvang zoo hoog opgevijzelde beginsel van staten-regt, *dat van de niet-tusschenkomst.*

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten Augustus.

Den 20sten dezer heeft de politie-regtbank te Keiserslautern uitspraak gedaan, in de zaak van 30 ingezetenen van Rhijn-Beijeren, die beschuldigd waren van in eene aan den koning ingediende protestatie tegen de bekende besluiten der Bondsvergadering van 28 junij, den toenmaligen Beijerschen gezant bij die vergadering alsmede de Beijersche ministers gehoond te hebben. Het openbaar ministerie eischte tegen de aangeklaagden eene tweejarige gevangenisstraf; doch de regtbank heeft hen, met uitzondering van éénen, die vrijgesproken werd, tot eene maand gevangenisstraf veroordeeld. De veroordeelden zijn allen van het vonnis in hooger beroep gekomen.

— De correctionele beschuldiging, tegen Dr. *Wirth* en *Siebenpfeiffer*, luidt aldus:

» Daar de beschuldigden in woorden en geschriften, zoo binnen- als buiten 's lands, openbare ambtenaren, in betrekking hunner verrigtingen beschimpt, en in hunne handelingen van nadelijke misgrepen beschuldigd hebben, welke hunne eer en naam aangrijpen, en hen den algemeenen haat en verachting zouden prijs geven, zoo worden zij, volgens het strafwetboek, met eene tuchtiging van politie overtreding bestraft."

— Men schrijft uit Töplitz, dat aldaar het algemeen gerucht gaat van een ministerieel congres, dat hier plaats vindt of vinden moet. Bij de aanwezendheid van zoovele diplomaten op een punt laat zich dit ligtelijk verklaren. Lord *Minto*, die, zoo als men weet, uit Engeland naar Duitschland teruggekeerd is, zou met instructiën belast zijn, welke evenzeer over het hollandsch-belgische vraagstuk, als over de bondszaken handelen.

— Verscheidene russische couriers, die over Berlijn van Petersburg komen, zijn over Dresden naar Bohemen gegaan, alwaar zich thans, gelijk men weet, verscheiden russische staats-beambten van den eersten rang bevinden.

— Volgens berigten uit Theresienstadt, van den 5den, zou de afreis van HH. MM. de keizer en keizerin uit die stad naar Praag, op den 16den plaats hebben.

— Men schrijft uit Neuenberg, van den 24sten Augustus, dat aldaar den vorigen avond HH. HH. de hertog *Max van Beijeren* en de aarts-hertog *van Hessen*, en den volgenden middag Z. D. vorst *Wallerstein* aangekomen waren. HH. KK. MM. de koning en koningin werden dienzelfden middag verwacht.

— De berigten uit Zwitserland luiden, dat men te Neufchatel zich minder gedwee dan te Bazel betoonde, in het gevolg geven aan de vorderingen van den Zuricher landdag, bij deszelfs besluit van den 12den Augustus gedaan; immers de regering van genoemd kanton heeft den 16den een antwoord daarop ingezonden, hoofdzakelijk het volgende houdende:

» Het bedoelde besluit handelt over twee onderwerpen, en betreft deels de te Schwijtz verzamelde kantons, waaraan de naam van Sarner-conferentie gegeven wordt; deels de vernieuwde uitnoodiging om den landdag te bezoeken, eene uitnoodiging die wij reeds meermalen hebben ontvangen. Wat betreft het eerste, zoo weet de landdag, dat het eenige doel der kantons, die onlangs te Schwytz vereenigd waren, daarin bestond, om gemeenschappelijk de verklaringen te herhalen, die zij ten alle tijde op den landdag gedaan hadden. Deze vereeniging heeft nooit de strekking van een afzonderlijk verbond gehad, (zoo als b. v. het concordaat der 7 [liberale] kantons): de kantons, die daaraan deel namen, hebben onderling geenerlei verpligtingen aangegaan noch eenige afspraak gemaakt, dan die op het bonds-verdrag van 1815 gegrond zijn. Overigens is het den landdag zeer wel bekend, dat bij de aannadering der troepen, die het gemelde land Schwyts bezet hebben, de aldaar vereenigde gezanten uiteengegaan en sedert nergens anders weder bijeengekomen zijn, zoodat het eerste gedeelte van gemeld landdagbesluit alle doel mist. Wat het tweede betreft, zoo meenen wij daaromtrent de bedoelingen van onzen wetgevenden raad te vernemen, welke wij tegen den 20sten dezer bijeengeroepen hebben, en wiens beslissing wij opverwijld aan den landdag zullen mededeelen."

— Berigten uit Modena van den 27sten houden eenige nadere

bijzonderheden omtrent de pogingen tegen het leven van den hertog van Modena [illegible]. Het plan was om den hertog op zijne reis van Modena naar Massa, in de nabijheid van het in 't gebergte gelegen stadje St. Polo, aan te vallen en te vermoorden. Een Piemontees en een voormalig regter, het hoofd van het komplot, zijn te Modena gevankelijk binnengebragt.

— Te Piacenza heeft eene zamenscholing van volk plaats gehad, en begonnen eenige onruststokers de wacht aan eene der poorten met steenen te werpen; door den schildwacht werd vuur gegeven, waarop een der aanvallers [illegible] het volk zich dra verstrooide.

ENGELAND.

LONDEN, den 28sten Augustus.

Gisteren is eene raad van ministers gehouden, ten einde het ontwerp van de Koninklijke aanspraak, waarmede de tegenwoordige zitting van het parlement zou gesloten worden, vast te stellen, dit ontwerp moet heden aan 's Konings goedkeuring worden onderworpen. Naar het uit een gezegde van lord *Brougham* in het Hoogerhuis gedaan, schijnt te blijken, zal de nieuwe zitting van het parlement zeer spoedig, men denkt in november of december, worden geopend, en in die zitting het stelsel der heffing van tienden, voor het onderhoud van de gevestigde kerk in Groot-Brittannie en Ierland eene algemeene herziening ondergaan.

— Den 25sten heeft er eene conferentie betrekkelijk de Nederlandsche aangelegenheden plaats gehad. Omtrent het daarin verhandelde is men hier in het onzekere, doch de *Times* van heden verzekert, dat de onderhandelingen over gemelde zaak eene schorsing hebben ondervonden.

— Men heeft alhier regtstreeksche berigten ontvangen uit Portugal, uit Lissabon tot den 17den en uit Oporto tot den 20sten dezer loopende, welke zeer gunstig voor de zaak der Portugesche constitutionelen luiden. De hoofd-inhoud dezer berigten komt op het volgende neder.

Lord *William Russell* heeft den 15den Augustus aan dom *Pedro*, in zijne betrekking van Regent van Portugal, in naam der jonge Koningin, de geloofsbrieven overhandigd, waarbij hij tot gevolmagtigd Minister van zijne Groot-Brittannische Majesteit is aangesteld, met de bijzondere zending, *om de regering van dona* Maria II *als de wettige Regering van Portugal te erkennen*. Hij heeft tevens den admiraal *Parker* en de andere officieren der Britsche vloot in den Taag aan dom *Pedro* voorgesteld.

Dienzelfden 15den Augustus heeft dom *Pedro* een besluit uitgevaardigd, waarbij de Cortes van Portugal, in overeenkomst met de grondwet van 1826, *bijeengeroepen worden*; zullende de verkiezingen daarvoor den 1sten October een aanvang nemen. In den aanhef van dit besluit wordt gezegd, dat het grondwettig bewind thans te Lissabon, in het gewest Estremadura, in het koningrijk Algarvie, in een groot gedeelte van het gewest Alemtejo en op de Azorische eilanden hersteld is, en dat er gegrond uitzigt bestaat, dat hetzelve weldra in alle de overige gedeelten van Portugal zal worden gevestigd. De bijeen te roepen Cortes zullen zich, volgens het besluit, behalve met onderscheidene andere hoogst belangrijke onderwerpen, ook vooral met de gewigtige vraagstukken *wegens het Regentschap en wegens het huwelijk van hare Allergetrouwste Majesteit, de Koningin*, bezig te houden hebben.

Het Lissabonsche Regeringsblad van den 16den behelst een besluit, houdende opheffing van alle kloosters in Portugal, waarin zich minder dan twaalf monniken of nonnen bevinden. Zij, die aan dit besluit niet gehoorzamen, worden voor oproerlingen verklaard.

Tot den 17den heerschte te Lissabon eene gewenschte rust, en de ingezetenen gaven — ten minste zoo wordt in deze Engelsche berigten gezegd, — de duidelijkste blijken van hunne vreugde over de nieuwe orde van zaken te kennen. Aan eene leening van 200,000 L. St. (ƒ 2,400,000), die op last van dom *Pedro* geopend was, om in de dringendste behoeften der schatkist te voorzien, werd ijverig deel genomen, en de sterkte der nationale garde te Lissabon, was tot 12,000 man geklommen, hebbende dom *Pedro* den 14den over deze gewapende burgermagt eene groote wapenschouwing gehouden. Twee dagen later zijn vrij sterke afdeelingen daarvan, zoo het heet uit vrijwilligers bestaande, onder het gejuich des volks, naar Villa-Franca vertrokken, welke plaats zeven of acht uren ten Noorden van Lissabon ligt. De hertog van Terceira (*Villaflor*) stond daar met 6000 man, om, zoo noodig, Lissabon tegen eenen aanval der Miguelisten te verdedigen.

De [illegible] gelegene sterke stellingen, die in der tijd met zoo veel [illegible] door den hertog *van Wellington* zijn ingenomen, werden [illegible] van dom *Pedro* bezet en van verschansingen voorzien. [illegible]

[illegible] nog niet verder dan Coimbra gevorderd, [illegible] van Lissabon verwijderd. Men rekende, dat zijn leger, dat veel door desertie leed, niet meer dan 16 of 18,000 man kon bedragen, zelfs dan niet, wanneer de geheele krijgsmagt, die voor het beleg van Oporto gediend had, zich bij hem zou hebben gevoegd.

Het beleg van Oporto kon den 20sten als geheel opgebroken worden beschouwd. Vier dagen te voren hadden de Miguelisten verscheidene pakhuizen met wijn en andere koopwaren te Villa Nova in brand gestoken of in de lucht doen springen. Ten gevolge daarvan had de bevelhebber van twee Britsche oorlogschepen, die in den Douro lagen, eenig zeevolk aan wal gezonden, om de Britsche eigendommen zoo veel mogelijk te beschermen. Den 18den had de generaal *Saldanha*, die in Oporto bevel voert, met 5000 man en 400 ruiters een uitval uit die stad gedaan, die voornamelijk tegen de verschansingen bij Gaya, aan den zuidelijken oever van den Douro gerigt was. De Miguelisten waren daarbij geslagen, en zouden zelfs aan dooden en gevangenen 1000 man verloren hebben. Zij hadden daarop den 19den alle de nog door hen bezette posten en forten ontruimd, en waren naar de zijde van Coimbra afgetrokken. Ten gevolge daarvan was de vaart op den Douro den 20sten, voor het eerst sedert verscheidene maanden, geheel vrij, en men had daarvan dadelijk gebruik gemaakt, door een deel der bezetting in te schepen, zijnde het voornemen, om deze naar Lissabon over te voeren.

Het platte land in Portugal wordt bij voortduring door guerilla's geteisterd, welke benden, onverschillig of zij zich Miguelisten of Grondwetsgezinden noemen, het landvolk berooven en allerlei buitensporigheden plegen.

— In een brief uit Lissabon van den 15den, geschreven door een officier van het engelsch eskader en in den *Hampshire Telegraph* geplaatst, wordt daarentegen verzekerd, dat er steeds veel misnoegen heerscht tusschen dom *Pedro* en de hoofden zijner party, en dat voorts de Keizer den onstaatkundigen maatregel had genomen, van de goederen verbeurd te verklaren der Lissabonsche ingezetenen, die in de dienst van dom *Miguel* gebleven en de wijk genomen hadden.

— Uit Brazilie heeft men hier berigten, die voor de pogingen van dom *Pedro*, om zijn gezag aldaar te herstellen, minder gunstig luiden. Behalve de officiele nota door het regentschap aan de kamer van afgevaardigden gezonden, om dezelve met de kuiperijen der handlangers van dom *Pedro* bekend te maken, is nog het bevel gegeven, tot het afbreken van alle relatien tusschen het Braziliaansch regentschap en de agenten van het bestuur van dona *Maria*. Dit bevel is officieel aan den Portugeschen consul-generaal te Rio-Janeiro genotificeerd.

— De *Morning Herald* kondigt aan, dat het Oostenrijksch gouvernement met een van de grootste kapitalisten der hoofdstad over de voorwaarden eener leening van vier millioenen ponden sterling zou overeengekomen zijn. De voorwaarden waren evenwel nog niet bekend en men geloofde ook niet, dat men voornemens zou zijn deze leening voor als nog in circulatie te brengen.

— De onzekerheid omtrent de zaken van Portugal, gepaard met een gerucht van den dood des konings van Spanje, hebben op de beurs van maandag en dingsdag ongunstig op den prijs der fondsen gewerkt, totdat de hier voorgemelde berigten uit Portugal de verdere daling tegen hebben gehouden. De notering was ten vier ure, gisteren middag (27), de 3 pCt. gecons. 88 ⅞ à ¾; Ned. 2½ pCt. 48¾ ⅞; Portug. 78; Braz. 66.

Aan het volgend uit Haarlem ons toegezonden berigt, met verzoek om hetzelve in ons blad te willen opnemen, hebben wij in het algemeen belang, de plaatsing niet kunnen ontzeggen:

Ter overweging aan alle Onderzoeklievende Geneeskundigen.

In het jaar 1832 heerschte ook binnen deze stad, hoewel in tegenoverstelling van andere plaatsen, in geringere mate, de zoo noodlottige ziekte, genaamd *Cholera*.

Eene mij bekende vrouw werd destijds door zeer hevige kramppijnen in de beenen aangedaan, die daardoor in zoodanigen staat gebragt werden, dat zij dezelve niet gebruiken kon; spoedig deelden dezelfde kramppijnen zich ook aan hoogere deelen van haar ligchaam mede, zoodat zij binnen weinige oogenblikken volstrekkelijk onvermogend was, hare armen op te ligten, of hare handen te roeren. — Deze aanvallen hebben zich in hetzelfde jaar, op onderscheidene tijden nog tweemalen herhaald, terwijl men aan die vrouw telkenreize eene zekere hoeveelheid [illegible] toedoende, hetgeen ten gevolge had, dat de kramppijnen gestild, het vermogen in handen, armen en beenen spoedig hersteld werd, zoodat zij, een groot half uur daarna, weder in staat was hare gewone werkzaamheden te verrigten.

Op Vrijdag den 9den Augustus dezes jaars 1833, des morgens omstreeks van vier uren, werd deze vrouw door eene zeer hevige [illegible] aangevallen, vergezeld van eene sterke roering in dezelve, [illegible] volgde er eene ontlasting eener groote hoeveelheid dunne [illegible], welke [illegible] verzelt ging van misselijkheid, aandoening der zenuwen, het optrekken der toonen aan de voeten, het blaauw worden der nagels, het zamen- of wegtrekken der bilspieren, eene verdooving in de armen en

schouderbladen, zij verloor als het ware haar bewust zijn. -- Ik gaf haar in die gesteldheid [illegible] droppels Hofmans liquor, deed water koken, en bereidde een aftreksel van kamillen en kruisen munt. Intusschen gaf mijne vrouw te kennen, dat zij weder aandrang tot ontlasting gevoelde; alsteen maar al te zeer weezende, dat het gevolg, de heerschende ziekte zoude wezen, te meer omdat zij overal genoegzaam steenkoud was, eene toen nog geheel drooge huid, eene in- of opgetrokken pols had, herinnerde ik mij het gebeurde met de mij bekende vrouw, waarover ik met derzelver broeder, den avond te voren, toevalliger wijze nog gesproken had, en gaf, eer mij haar der geneesheer te begeven, mijne vrouw alzoo een *[illegible]* van *[illegible] azijn* (die ik verleden jaar door mij zelven bereid) [illegible] [illegible] [illegible] en oogenblikkelijk, de pijn eesmerde en zij bevond zich aanvankelijk veel beter, waarom zij mij verzocht den geneesheer niet te roepen. -- Terwijl zij nu zeer goed gedekt was, dronk zij ook van het bereide aftreksel van kamillen en kruis-en munt, waarop de natuurlijke warmte langzamerhand terug keerde en zij, ten laatsten, ligtelijk begon uit te wasemen. -- Tegen negen ure des morgens moest zij nog eenmaal ontlasten; maar dit was weinig en meer gebonden dan de twee vorige reizen, dezelfde stof, die zich nog in de beneden darmen had opgehouden.

Mijne vrouw kwam vervolgens op den middag uit het bed, maar was toen zoodanig verzwakt, als of zij eenige dagen eene zware ziekte had doorgestaan; zij gebruikte nu ter verdere herstelling niets dan voedzame, bezonde, geurige spijzen, terwijl ik haar een paar malen daags hebbe toegediend, een aftreksel van goede roode kina met oranje schillen op brandewijn, vermengd met zuiveren witten wijn.

Mijne vrouw heeft mij vervolgens verhaald, dat zij na het gebruik van den *vier dieven azijn* zoodanig aangenaam gevoel en kalmte in haar gansche gestel ontwaarde, dat zij, alhoewel zij het niet kan beschrijven, zulks toch niet ligtelijk vergeten zal.

De *vier dieven azijn* had ik volgender wijze gereed gemaakt: nadat de kruiden met den azijn lang en genoeg afgetrokken waren, nam ik eene flesch daarvan, voorts zes drachmen kamfer, wreef die met een goede hoeveelheid suiker, verdeelde dit zamenmengel met brandewijn, en mengde het daarna met den afgetrokken azijn, waardoor ik de kamfer meer verdeeld kon houden dan wel anders, en ik vertrouw dat, indien de hoeveelheid suiker nog grooter geweest ware, de kamfer ook nog beter onder den azijn verdeeld zoude zijn gebleven.

Ik heb mij gedrongen gevoeld, het bovenstaande, in 't belang der maatschappij, bekend te moeten maken, niet omdat het algemeen daarvan terstond en zonder nadere voorafgaande bepalingen of voorschriften gebruik zoude maken, maar opdat alle onbevooroordeelde en geaccrediteerde geneeskundigen het in overweging zouden nemen en onderzoeken kunnen, in hoeverre dit middel, tegen het verder voortgaan van de *Cholera*, bij den aanvang der ziekte, in het menschelijk ligchaam, als een wezenlijk contra punt te beschouwen zij, en of hetzelve alleenlijk bij het eerste stadium der *Cholera* of ook vervolgens, bij de verdere behandeling, als heilzaam gebruikt zoude kunnen worden.

De reden waarom ik tot gebruikmaking van dit middel ben overgegaan, bestaat ook hierin: omdat algemeen gezegd wordt, dat de *Cholera* lijders door hevige krampppijnen zijn of worden aangedaan, die eene verlamming in de [illegible] veroorzaken, en alzoo alle werking derzelven doet ophouden, die naar mijne gedachten eenigermate eene verdikking van het bloed te weeg brengt, dat bij eene anderzins gelukkige reactie, niet zelden eene oplooping van bloed in het hoofd veroorzaakt, die vaak den dood des lijders ten gevolge heeft: de op den azijn getrokken kruiden nu bevatten in zich vele pijn en kramp-stillende hoedanigheden, die door vereeniging met de kamfer (op zich zelve reeds zoodanig middel) hoogelijk versterkt wordt, voorts bevatten de kruiden ook nog een tonicbitter, dat door den prikkel, die de azijn te weeg brengt een spoedigen uitwerking doet en, hetzij nu de krampppijnen voorafgaan en door verlamming der inwendige deelen gevolgd wordt, of ook omgekeerd, in beide gevallen komt het mij, onder verbetering, voor, dat het opgegeven middel van zeer groot nut zou kunnen zijn.

***

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 29sten Augustus.*

	pCt.	[illegible] koers.	[illegible] koers.	koers 4½ ure.
NEDERLANDEN.				
Werkel. schuld	2½	48⅝	[illegible]	[illegible]
Dito dito	5	91⅛	91⅞	91[illegible]
[illegible] dito		1[illegible]		
[illegible] dito		21[illegible]	21⅝	21[illegible]
Amort. Syndic.	4½	84[illegible]	85⅜	85
Dito dito	3½	69[illegible]	70	70
Schatkistbiljetten	6	101⅛	101¼	
[illegible]	5	99[illegible]		
Leening 1831	6			
[illegible] Maats.	4½	[illegible]	92[illegible]	
FRANKRIJK.				
Inschr. Grootb.	3	76[illegible]		
ENGELAND.				
Dito [illegible] Ann.	3			
SPANJE.				
Certificat. Amst.	5	66	66[illegible]	66[illegible]
[illegible] 1000	3	42[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]		
Cort. Bons Lond.	5	15⅝	15[illegible]	15¾
NAPELS.				
[illegible]	5			
Dito Falc. & C.	5			
[illegible] Lond. R.	5			
RUSLAND.				
Obl. Hope & C.	5	100	100[illegible]	100[illegible]
[illegible]	5	[illegible]	101[illegible]	

	pCt.	[illegible] koers.	Hoogste koers.	koers 4½ ure.
Inschr. 1831	5	91	91¼	91¼
Obl. te London.	5			
Certif. te Hamb.	5			
Inschrijv. Assig.	6	66[illegible]	66[illegible]	66[illegible]
Certificat. dito	6			
POLEN.				
Aand. Loot. fl 300.				
PRUISSEN.				
Dito dito Ro 50.		90½	[illegible]	
OOSTENRIJK.				
Dito dito ƒ 100.				
Dito dito » 250	4	405		
Metalliek	5	91¾	92	
Dito Lond. gen.	5			
Dito	2½			
Oblig. Goll & C.	5			
Dito	4			
Cert. Stadsb. dito	2½			
Ween. Bankact.	3			
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rolschild.*	5			
GRIEKSCHE.				
[illegible] Londen.	5			

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (29 Augustus) waren genoteerd: Belg. 93[illegible]; Metall. 96[illegible]; [illegible] 106[illegible]; [illegible] 53; 3 pCt. 42[illegible]; Uitgest. 18[illegible] Nap. 96[illegible] Siem. 91[illegible]; [illegible] 90[illegible].

Getrouwd:

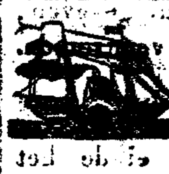
W. HUISMANS,

Kannunik bij de Noord-Brabantsche Schutterij,

EN

A. A. VAN BOCHOLT.

St. Oedenrode, den 24 Augustus 1833.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der Generale Postoffice voor Passagiers en Goederen.

Het vertrek der Stoompacketten van *Rotterdam* is bepaald,

Woensdag den 4 September, des 's namiddags ten 1 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten aan het Bureau in de Boompjes, A n°. 93.

W. SMITH & COMP.

P. A. VAN ES.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.